

съ него турци, за да мине Марица съ голѣма мжка и склучи новъ миръ. Вниманието на цѣлия П-въ се отдрѣпва отъ бившия бичъ за Византия — българитѣ и се съсрѣдоточава между Одринъ и двѣтѣ морета, дѣто се заражда балканското огнище на турското величие и дѣто се зачева епилогътъ на срѣдновековната балканска рждивость. Василевсътъ „българомъ и грекомъ“, прѣдъ погледа на когото цариградскитѣ стѣни толкова пжти сж потрѣпервали, при послѣднитѣ години на царуването му се обръща на комиченъ призракъ. Още по-жалка бѣ Византия. Въ Македония тя владѣеше вече само Солунъ — останалото бѣ въ сръбски и български ржцѣ. Въ южна, приморска Тракия, сжщински господари бѣха турцитѣ и Момчилъ. Самъ Кантакузинъ пише, че империята била разпокжсана между българи, сърби и турци¹⁾. На скоро слѣдъ Александрова походъ, Кантакузинъ, съ помощта на Орханъ, по море взема всички понтийски градове на сѣверъ до Созополъ, съ изключение на него²⁾. До тукъ и до сега, България е била все още неза-сегната отъ идяция ураганъ — турцитѣ, главнитѣ грабежи на които се отнасятъ между българскитѣ граници и двѣтѣ морета. Границитѣ на югоизточна България при Александра ще сж минавали не по днешнитѣ слѣди на Еркесията (днесъ край селата Якезли, Ени-Махле, Пандаклий подъ Ямболъ, Каяджикъ и т. н.), а покрай гребена на Сакара и Дервентскитѣ баири (почти сжщитѣ днесъ турско-български тукъ граници). Както се знае, самъ Григорий Синаитъ е молилъ чрѣзъ Теодосий българския царъ да защити „Пароріискаа поустьина“ отъ върлюущитѣ наоколо разбойници, защото той (Александъръ) „е билъ едничкия въ състояние да направи това“. Защитата се е състояла въ направенитѣ тамъ нѣколко кули и други укрѣпления, между 1344 и 1346 г., а при това „црѣ бѣ Александъръ съ гнѣвомъ запрѣтившъ мно-гомы разбойнишкыи и ѡвѣщаи и т. н. (въ житието на Ро-

¹⁾ II. 437.

²⁾ Ib. 498—499 г. за 1345 год. Анна пакъ влиза въ прѣговори съ Александра срѣщу Кантакузина, и български и нейни войски нападатъ главния градъ на Кантакузинъ — Демотика. Анины помощници сж били и други българи, които въ сѣвероизточна България подъ могжция Башикъ създаватъ почти независимо българско княжество. Братята му сж ударили по море срѣщу Кантакузина и стигатъ чакъ до Мидия (срѣщу Виза).